

luubi all

Sel sügisel alustas Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis õenduse tasemeõpet 22 Ukraina õendustöötajat. Pildil väike grupp neist, teised olid alles loengusse jõudmas. Vasakult esimene on Kateryna Verbytska ja ees keskel Svetlana Kravchenko.

AUTOR: TRIIN TABUR

Ukraina Õed õpivad juurde nii koolis kui ka tööl

“Mul on olnud õnne”

Sügisel alustas Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis õendusõpet paarkümmend Ukraina sõja eest pagenud tervishoiutöötajat: eesti keeles ja peaaegu nullist. Nende seas ka koduriigis arstiteaduse lõpetanud Kateryna Verbytska.

Triin Tabur
triin.tabur@aripaev.ee

Kohtun Katerynaga neljapäeval Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis, loengute alguse ni on jäänud paar tundi. Lepime kokku, et püüame rääkida võimalikult palju eesti keeles. Tema hea keeleoskus üllatab, sest naise saabumisest Eestisse on möödas pelgalt pool aastat.

Kateryna tuli Eestisse märtsis Harkivist. Ta on lõpetanud meditsiinikooli ja töötanud seejärel seitse aastat kiirabis velskrina. Hiljem õppis ta Harkivi meditsiiniülikoolis arstiks ja töötas enne koduriigist lahkumist tuberkuloosihaias ftisiatri ehk tuberkuloosiarsti ja bakterioloog-arstina. Küsin, kas arstina õeõppes nullist alustada ei ole talle alandav?

Kateryna ütleb, et tal on olnud õnne: ta saab tasuta õppida tervishoiu kõrgkoolis, õppida eesti keelt ja teisi aineid, mis on talle väga huvitavad. “Saage aru, olen oma elus juba töötanud kiirabi velskrina seitse aastat ja see ei solva mind küll kui-

dagi,” rõhutab ta, et oluline on teha tööd ja hoida end hõivatuna. “Siin õppida on minu jaoks suur au.”

Töötab suurhaigla laboris

Kateryna ütleb korduvalt vestluse jooksul, et on ainult tänulik. Näiteks selle eest, et saab praegu tööd teha Põhja-Eesti Regionaalhaiglas. Õena veel arusaadavalt mitte, aga ta tänab haiglalabori juhatajat doktor Marge Kütti, kel oli võimalik talle enda üksuses erialale lähedast tööd pakkuda. Samuti on ta tänulik haigla juhtkonnale, et tööandja Ukrainast tulnud töötajatele keelekursused organiseeris. Nüüdseks on juba kuus kuud nendega tegele- nud professionaalne eesti keele õpetaja. “Ta kogu hingest õpetab meid, et me saaksime keele selgeks. Minu õpetaja on hästi tark ja avatud, väga hea inimene,” kiidab Kateryna eesti keeles.

Keeleõppest edasi rääkides ütleb ta, et

Doktor Marge Kütt,
PERHi labori juhataja

Suurt lugupidamist väärivad kõik Ukrainast pärit kolleegid, kes võtavad integreerumist väga tõsiselt.

oli siia saabudes üllatunud, et Eestis üldiselt on nii palju tarku inimesi, kes oskavad nagu muuseas nii mitut keelt rääkida: näiteks valdavad korraga nii eesti, inglise, soome kui ka vene keelt.

Teema lõpetuseks rõhutab meedik, et saab riiklikest arstidele ja õdedele suunatud tööle asumise nõuetest hästi aru ja on nendega nõus.

“Mõni minu kolleeg läks sõja tõttu Sakamaale, kus on samamoodi keeleoskuse nõuded ja Eesti reeglid ei erine mujal Euroopa Liidus nõutavast. Ma ei tunne küll, et mind Eestis kuidagi vähem võrdselt koheldaks,” lisab ta.

Erinevalt paljudest teistest Ukraina sõjapõgenikest, ootasid Katerynat ja tema algkooliealist last Eestis ees siin elavad lähedased ja sugulased.

Osa neist on juba Eestis sündinud ja eesti keele oskajad ning saavad keelekõhustamiseks abi anda. Nii näiteks on üks sugulane aidanud koostada Kateryna CV (sest tööd leida ei olnud Tallinnas lihtne) ja olnud toeks ametiasutustega suhtlemisel.

Unistuseks arstieksam

Õendusala tasemeõpe kestab kõrgkoolis kolm aastat. Mis saab edasi? Kateryna unistab õpingute jätkamisest. Konkreetsem plaan on minna terviseametisse, et registreerida seal Harkivi ülikoolist saadud arstiteaduse diplom ja proovida siis Tartusse arstieksamitele pääseda.

Harkivisse tagasi mineku mõtteid Kateryna ei mõlguta. Tema perekond ja sugulased elavad Eestis.

“Ma ei taha minna. Ma tahan elada nende lähedal, Eestis,” ütleb ta. Euroopasse minekust ta vähemalt praegu samuti ei mõtle, kuigi selgitan, et mujal on suuremad palgad ja 5-10 aastat tagasi läksid paljud õed ja arstid Soome tööle.

“Sellest on kahju,” ütleb Kateryna, aga lisab, et Euroopa on väga suur ja seal ei ole lähedasi inimesi teda ootamas.

Küsin, mida endine velsker, arst ning praegune tudeng ja laboritöötaja vabal ajal Tallinnas teha armastab? “Mul ei ole vaba aega,” ütleb Kateryna kiirelt, sest õppetöö täidab suure osa tema praegusest ajast. Nagu paljudel, möödub ka tema pühapäev kodu koristades, pesu pestes ja lapsega tegeledes. Emade vaba aeg ei erinegi nii palju. Vestlust kiirustab lõpetama peatselt algav loengutsükkel, mis algab, loomulikult, eesti keele tunniga. Koolipäev lõpeb õhtul seitsmest. Ja nii iga nädala neljapäeval, reedel ja laupäeval. Õena töötamiseks tuleb kätte saada B2 keeletase ja arstina töötamiseks C1.

Kateryna räägib loengusse minnes veel ühe loo, kuidas ta läks Tallinnas poodi soola ostma ja et ukraina keel on ta emakeel, siis küsis ta ukraina keeles, kas leidub “siili” (ukraina keeles *sil*), unustades hetkeks, et ka vene keeles on see sõna hoopis “sol”. Müüja vaatas arusaamatu näoga otsa, laiutas käsi, sest poes siili ei müüda. Tuli teinegi müüja ja kinnitas, et “devushka, u nas jezhei ne prodajut...” Lõpuks saadi üksteisest aru ja soola sai ta ostetud. Nii jäigi ühe esimese sõnana meelde, mis võiks kes on eesti keeles siil ja sool. Kodus said kõik eesti keelt oskavad pereliikmed toona muidugi kõhutäie naerda.

Ma ei tunne küll, et mind Eestis kuidagi vähem võrdselt koheldaks.

Kateryna Verbytska, õendusala üliõpilane

FOTO: PERH

Tasub teada:

Registris Ukraina arste ega õdesid praegu veel ei ole

Katre Trofimov

sotsiaalministeeriumi tervisesüsteemi arendamise osakonna nõunik

Ukraina õel peab erialasele tööle asumiseks olema Euroopa Liidu (EL) õenduse kvalifikatsiooni või hariduse vastavust kinnitav dokument (Eestis vastavuseksami läbimise kinnitus). Ka keeletase B2 on õena töötamiseks vajalik. Arstidel on erialasele tööle asumiseks vajalik keeleoskus tasemel C1. Ukrainast tulevad arstid saavad esitada oma haridust tõendava dokumendi koos töökogemusega terviseametile ning terviseamet saab dokumentide õigusele ja vastavusele tuginedes suunata inimesed Tartu ülikooli vastavuseksamile, mille tulemusena väljastatakse kinnitus, et kolmanda riigi haridus vastab Eestis ja ELis nõutule. Peale vastavuseksami läbimist ning tervishoiukorralduse infosüsteemis registreerimist peavad nad erialasele tööle asuda soovides suutma tõendada C1 keeleoskust.

Hetkel ei ole tervishoiukorralduse infosüsteemi veel ühtegi Ukrainast siia põgenenud ajutise kaitse saanud tervishoiutöötajat registreeritud.

Loe vastust pikemalt mu.ee lehel.

Kommentaari:

Sümpaatne ja motiveeritud inimene

Marge Kütt

regionaalhaigla labori juhataja

Kateryna Verbytska kohta saime esimese info tema Eestis elavalt sugulaselt. Ta võttis ise aktiivselt ühendust haiglalaboriga ja küsis töövõimaluste kohta.

Kohtumisel potentsiaalse uue kolleegiga ilmses, et tegu on väga sümpaatse ja motiveeritud inimesega. Juba esimesel kohtumisel oli meeldivaks üllatuseks, et esimesed eestikeelsed sõnad olid kõnekeeles olemas, tänu kooliealise lapsele ja Eesti sugulastele. Kateryna oli omandanud Ukrainas nii velskri kui ka hiljem arsti kutse ja töötanud nii ambulatoorses võrgus tuberkuloosihaigetega, aga teinud ka analüütilist tööd mükobakterioloogia laboris.

Leidsime võimaluse pakkuda Ukraina kolleegile esimese töövõimalusena tööd meie haigla mükobakterioloogia laboris. Saime Katerynalte teada, et töökorraldus Ukrainas ja Eestis on üsna erinev. Ukraina on Eestiga võrreldes suur riik ja tuberkuloosiga tegelevate laborite võrgustik on mitmetasandiline. Eestis tehakse mükobakterioloogia laboris kõik uurin-

gud, kaasa arvatud kinnitavad uuringud ühes laboris. Seega saime pakkuda võimalust tutvuda ka kinnitavate meetoditega, millega uus kolleeg varem tegele- nud ei olnud.

Väga positiivne on Kateryna suhtumine eesti keele omandamisesse: ta osaleb nii keeltekursusel kui ka praktiseerib keelt kolleegidega.

Lähematest kaastöötajatest ei valda kõik vene keelt, seega läheb eesti keelt igapäevaselt vaja. Meil on hea meel, et Tallinna Tervishoiu Kõrgkool võimaldas asuda õe õppesse ka velskri haridusega inimestel.

Tööelu alustamine uues riigis ja uues keeles ei ole lihtne ja eestikeelseks üldarsti eksamiks valmistumine võtab aega. Õe hariduse täiendav omandamine võimaldab paremini siseneda haiglata tööturule. Samuti võimaldab õpe tutvuda meditsiinterminoloogiaga teises keeles, mis on heaks eelduseks üldarsti eksami sooritamiseks. Meie toetame Katerynat tema keerukal teel õe ning edaspidi üldarsti diplomiga suunas. Suurt lugupidamist väärivad kõik Ukrainast pärit kolleegid, kes võtavad integreerumist meie meditsiini täie tõsidusega.

Eestist Ukrainasse ja sealt tagasi Eestisse

Õe õppekava tudeng Svetlana Kravchenko on ukrainlanna, kes tuli Eestisse samuti märtsis ja sooritas juba sügisel A2 taseme eesti keele eksami.

“Ma alustasin eesti keele õppimist iseisvalt selle aasta aprillis, maist tulin Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli eesti keele kursusele,” räägib Svetlana eesti keeles kooli üles võetud videos. Praegu Ida-Tallinna Keskhaiglas (ITK) kardioloogia osakonnas hooldaja tööd tegev naine töötas Ukrainas õeametis. “See väga meeldis mulle ja ma tahan sellel ametil edasi töötada,” ütleb ta. Eesti meeldib Svetlanale, eriti Tallinn, kus ta nüüd elab.

Kui on vaba päev, jalutab ta vanalinnas, Kadriorus ja mere ääres; suvel käib Saaremaal, kus talle väga meeldis. “Ma tahan siin elada ja tööd teha,” sõnab naine.

Svetlana Kravchenko on tegelikult pärit Eestist ja õppis õeks Tallinna Meditsiini- koolis. 90ndatel aastatel töötas ta õena Tallinna Keskhaigla kardioloogia osakonnas, peale abiellumist kolis Ukrainasse.

Sõja jalust tuli ta nüüd tagasi Tallinna, kus elab tema ema. “Meie osakonda sattus ta juhuslikult. Kui personaliosakonnast tuli Ukraina õdede kandidaatide nimekirjad, siis panin tähele, et Svetlanal on Tallinna Meditsiini- kooli haridus. Vestlusel selgus, et tal on ka meie osakonnas töötamise kogemus,” räägib ITK südamekeskuse õendusjuht Svetlana Udalova.

Svetlana Kravchenko

FOTO: ITK

Eesti keel ei olnud Ukrainast tulijale seega täiesti võõras, vajas vaid veidi värskendamist, mida võimaldavad edukalt keelekursused. “Ta on töötanud meie osakonnas seitse kuud ning eesti keele oskus tänu praktikale aina paraneb,” kiidab õendusjuht.

“Svetlana olukord on kergem: ta tuli tagasi juurte juurde, kodus on toetav perekond, tuttav kultuuriruum, aga ikkagi on tal ukraina pere ja kodakondsus, seega uus situatsioon, nagu ka tema kaasmajastel... Kõike tuli uuesti alustada ja töö- karjääril uuesti õppida,” lisab Udalova.

Novembri keskpaiku on Ida-Tallinna Keskhaiglas üksustes tööl kokku 14 Ukrainast pärit sõjapõgenikku. Hooldajana töötab neist viis, üks on meditsiiniseadmete hooldaja, puhastusteenindajaid on kuus, üks on toitlustusteenindaja ja üks õe abiline.